UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Decretum Gratiani

Gratianus <de Clusio>

Parisijs, 1542

Lv. de corpore vitiat[ibus], bigamis, illiteratis, publice penite[n]tib[us] ordinandis vel non.

urn:nbn:de:hbz:466:1-62466

Visual Library

ſeuerioꝛē[a] regulam ſibi velint dñi ſacerdotes iponere: ⁊ ideo q̄cūqꜫ ab hac die cōtra ea que ſuperius cōpꝛehenſa ſunt, clericū oꝛdinare pꝛeſumpſerit: ab ea die qua hoc ei potuerit approbari, anno[b] integro miſſas non pꝛeſumat celebꝛare. Quā rem ſi q̄s obſeruare noluerit: et cōtra ſtatuta fratrū faciēs, miſſas celebꝛare pꝛeſumpſerit: eccl'ie cōmunione puuetur: et ab omnium fratrū cōmunione nouerit ſe alienū: quia dignū eſt vt ſeueritatem eccleſiaſtice diſcipline ſentiat qui ſalubꝛiter a ſanctis patribus inſtituta obſeruare contemnit.

Item Hylarius papa.

¶ Non oꝛdinentur penitētes vel illiterati.

PEnitētes vel inſcij literarum, aut aliqua membꝛoꝝ dāna perpeſſi, ad ſacros oꝛdines aſpirare non audeāt. Quiſquis autē talium conſecratoꝛ extiterit: factum ſuum ipſe diſſoluet[c]. Coꝛpore autē vitiati intelligunt nō caſu, ſed pꝛopꝛia voluntate abſciſſi.

Vñ in canonib⁹ apl'oꝝ legit.

¶ Qui ſemetipſum abſciderit, non oꝛdinetur.

SI quis abſciderit[d] ſemetipſum. i. ſi q̄s amputauerit ſibi virilia, non fiat clericus[e]: qꜫ ſui eſt homicida[f] et dei cōditioni inimic⁹. Si quis cum clericus fuerit, abſciderit ſemetipſum: omnino damnetur, quia ſui homicida eſt.

Itē ex cōci. Arelatenſi. ij.

¶ Non pꝛoducant ad clerum qui ſeipſos abſcindunt.

HI qui ſe carnali vitio[g] repugnare neſcientes abſcindunt, ad clerum peruenire non poſſunt.

Item Innocenti⁹ ſcribit Felici Maceriano epiſcopo.

¶ Non eſt oꝛdinand⁹ q̄ partē digiti volens ſibi abſcidit.

QUi partē cuiuſlibet digiti[h] ſibiipſi volens abſcidit: hūc ad clerum canones non admittūt. Cui vo caſu aliquo contigerit, dum operi ruſtico curā impendit, aut aliq̄d faciens ſe non ſponte percutit: hos canones pꝛecipiūt[i] et clericos fieri: et ſi in clero reperti fuerint, nō abijci. ‡ ¶ In illis enī voluntas eſt vindicanda, q̄ ſibi cauſa fuit ferrū inijcere: in iſtis autē caſus[k] veniā meruit. Similiter[l] vero intelligēdum eſt de his qui per languoꝛem a medicis ſecantur: aut a barbaris abſcinduntur, aut a dominis caſtrantur.

Vnde in Niceno cōci. legit.

¶ Qui per languoꝛem a medicis deſecatur, ad clerum valet admitti.

a ¶ Seueriorem. Et nonne ſeuerioꝛ fuit illa cōſtitutio que pꝛiuat tales ptāte oꝛdinandi: vt. xxxvj. diſt. qui eccleſiaſticis: ſic: ⁊ hic adijcitur alia pena.

b ¶ Anno. Not. hic annū computari a tēpore ſcientie: vt. xvij. q. ij. ſi quis incognitus. ij. q. vj. §. viduum. Quid ſi annus ſit biſſextilis in quo aliq̄s ſuſpenſus eſt, nunquid ſufficit abſtinere. ccclxv. dieb⁹? non videtur: qꜫ illi duo dies habētur pro vno: † vt extra de verb. ſignifica. queſiuit. ſed nō eſt ita: vt. ff. de ſtatu lib. cum heres §. ſtichus. qꜫ hoc ca. loquitur de vitiat' in anima: ‡ ⁊ quantum ad hoc facit ad pꝛopoſitum magiſtri.

c ¶ Penitētes. ¶ Diſſoluet. Arg. aliquem venire ꝯtra factuꝫ pꝛopꝛiū. ſi. xxxv. q. ix. q̄ð quis. xij. q. j. certe. ‡ ex̄ de elec. noſti. Arg. contra de cleri. coniug. diuerſis fallacijs. ex̄ de conceſſ. pꝛeben. cuꝫ ſuper queſtione. ex̄ de fil. pꝛeſb. veniens. Vel dic ꝙ ipſe dicitur diſſoluere, quia ob ignominiam ſui diſſolui tur. ſic. lxx. diſt. neminē. ⁊. xxj. q. ij. ca. j. cuꝫ enim ipſe ob hoc ſit dignus depoſitione, ipſemet non diſſoluet. Joan. Solu. de iure communi nō poteſt aliquis venire contra factum ſuum niſi in caſibus expꝛeſſis in iure. † B.

Annus biſſextilis dicitur ꝙ duos dies facit haberi p vno.

† Adde hic ad h⁹ an biſſext⁹ ꝯputet in nūero dierꝫ ⁊ mēſiū no. i gl. ſi. i. l. ij. ff. de diuer. et tēp. pꝛeſcrip. et gl. in. l. cū biſſextū. ff. de verb. ſig.

‡ xiij. d. viſꝫ. ‡ Ubi de hoc. ex̄ dep. ben. cuꝫ nō ignores. in fine.

† Adde an ⁊ q̄n q̄s poſſit ꝯ̄ factū ꝓpꝛiū ꝯuenire no. in. l. p⁹ mor. tē. ff. de adop.

¶ Coꝛpoꝛe ¶ Caſus. Dicit Gratianus hic ꝙ illi coꝛpoꝛe vitiati oꝛdinari pꝛohibentur qui non caſu ſed voluntate pꝛopꝛia ſe abſciderunt. quod pꝛobat ſequentibus capi.

SI quis. ¶ Caſus. In hoc ca. dicitur ꝙ ſi quis laic⁹ ſibi virilia abſciderit, ad clericatum ꝓmoueri nō poteſt: cuꝫ ſit ſuipſius homicida. Si vero clericus ſibi abſciderit, debet deponi: qꜫ ſui eſt homicida.

d ¶ Abſciderit. Ex idignatione, vl' etiā cā abſtinētie.

e ¶ Cleric⁹. Sed q̄d dices de Oꝛigene, qui ſe eunuchuꝫ fecit vt liberius in occulto poſſet pꝛedicare tēpoꝛe perſecutionis eccleſie mulierib⁹, tñ poſtea apud Ceſareā factus eſt ſacerdos. Item Marcus pꝛeſcidit ſibi pollicē vt fieret indign⁹ ſacerdotio: ⁊ tamen poſtea fact⁹ eſt ſacerdos: vt legit in hiſt. eccle. Sꝫ hec non ſunt trahenda ad conſequentiā. iiij. q. j. ca. vlti. vij. q. j. petiſti. †

Oꝛige. ſe eunuchū fecit. Mar cꝰ ſibi pollicē pſcidit.

f ¶ Homicida. Non ꝙ homicida tunc ſit factus: ſed pꝛopter homicidij periculū q̄ð ſequi poterat ſectionem, dicitur homicida: ſicut qui infantē exponit homicida dicit. lxxxvij. diſ. capi. vlt. Et eſt arg. ꝙ non eſt cōſiderādū quid eueniat, ſed q̄d euenire poſſit: vt. xxij. q. j. i nouo. xxj. diſtin. denique. xxiij. q. v. relegētes. ff. de his q̄ eiecerūt vel effude. l. ſi vero. §. penul. et C. de vſufruc. ambiguitatem. Arg. cōtra. xxiij. q. v. de occidendis.

† ad h⁹ ij. q. vij. §. his ita. iiij. q. iij. §. vlti.

g HIſ q̄. ¶ Vitio. §. xxxiij. diſ. maritū ⁊c.

QUi partem. ¶ Caſus. Duo fuerunt homines qui ſemetipſos abſciderunt: vnus ſponte, alius caſu cuꝫ ruſticano opericurā impenderet. q̄ſiuit Macerian⁹ eps an valeāt ꝓmoueri? Et reſpōdet Felix papa ꝙ ille q̄ ſe abſcidit ſponte, non poteſt. ille vero qui caſu ſe abſcidit, pōt ꝓmoueri: ⁊ ſi clerici⁹ eſt, nō deponet: qꜫ caſus veniā meretur: ſed volūtas pꝛopꝛia vindicanda eſt.

‡ Infertur ex iſto textu ꝙ aliq̄d impedit faciēdū q̄ð factū tꝫ. l. nō dubiū. C. d leg. et l. j. §. biduū. ff. q̄n appel. ſit.

h ¶ Digiti. Forte ſi haberet ſuperfluos digitos, eos poſſet pꝛecidere: ſicut vngues, vel dētes nimis ꝓlixos p̄cidere poſſet. ⁊ Hiero. fecit ſibi ſecari dentes: et Eſaias ſuam linguam amputauit: vt. viij. q. j. in ſcripturis. Ar. contra. xxxv. diſt. ab exoꝛdio. vbi dicit ꝙ deus nihil ſuperfluum creauit in nobis: ⁊ eſt arg. ad hoc. §. e. ſi quis. vbi dicitur ꝙ dei conditioni eſt inimicus.

Membra p̄t q̄s q̄nꜫ diminuere: vt Hiero. et Eſa.

i ¶ Pꝛecipiūt. i. ꝑmittūt. ſic. xxxv. q. j. hac ratione.

k ¶ Caſus. Sic ſimplicitati et ignoꝛantie venia tribuatur. j. de conſe. diſti. ij. ca. iij. ⁊ extra de rerū permu. cum vniuerſoꝛum. ‡ tamen caſus non excuſat in amotione terminoꝛum. ff. de termi. mo. l. ij.

‡ Cōc. tex. in. l. j. ff. de doñ. facit tex. i l. tutoꝛ. ff. de ſuſpe.

¶ Similiter. ¶ Caſus. Nunc dicit Gratianus ꝙ illi q̄ a medicis ſecantur vel a barbaris, vel qui caſtrantur a dominis, poſſunt pꝛomoueri.

l ¶ Silr. Iſtud reſpicit vltimam partē pꝛeceden. cap.

SI quis a medicis.¶ Caſus. Dicitur hic q̄ ſi quis per languorem a medicis ſectus fuerit, vel caſu a barbaris abſciſſus, vel a domino caſtratus: poterit promoueri ſi al's eſt dignus: ⁊ ſi eſt clericus, non repelletur. Si quis vero cum ſanus eſſet ſeipſum ſponte abſcidit, vel a barbaris vel a dn̄o ſuo caſtratus fuerit: ſi al's dignus eſt, poterit promoueri. Si quis vero cum ſanus eſſet, ſponte ſibi virilia amputauit vt a carnali concupiſcentia abſtineret: propter hoc, et non propter abſtinentiam non poteſt promoueri: et ſi promotus eſt, debet deponi.

non ꝓmouebitur: et ſi promotus eſt, debet repelli.

a ¶ A medicis. Medicus licite ꝓmouetur ſi euz nō remordet conſcientia. extra de eta. et quali. ad aures. ei enim non imputatur euentus mortalitatis. ff. de offi. preſi. illicitas. §. ſi euti. et tamen imperitia eius culpe annumeratur. ff. ad. l. aquil. idem iuris. circa. me.

Medicus pōt promoueri.

b ¶ Defect⁹ eſt. vt tamē nō pariat nimiam deformitatem: vt ex̄ de cleri. egro. pbr̄m.

c ¶ Audētq̄ʒ. qui enī ſibi audet manum inferre, multo potius alijs auderet: vt. ff. ꝺ edil. edic. cuz autem. §. excipitur. xxiij. q. v. ſi non licet.

d ¶ Aut domini. Qui autem ſeruū caſtrat, capite punitur: ⁊ ſeru⁹ ⁊ medicus. ff. de ſica. l. iiij. §. vlti. et locus in quo hoc factum eſt, confiſcatur. C. de eunu. l. j.

e ¶ Eunuch⁹. ¶ Talis enī vitioſus eſt: vt ff. de edil. edi. cū autem. Et quandoq̄ʒ precioſior. ff. ad. l. aquil. ſi ſeruus. §. et ſi puerum.

f ¶ Si in perſecutione. Non eſt ergo neceſſe ſeruare carnem illam vel puluerez, vt dicūt vulgares.

g ¶ Nat⁹. vt frigidus.

SI qs pro egritudine. ¶ Caſus. Dicitur hic q̄ ſi quis propter infirmitatem a medicis ſectus fuerit

SI quis a medicis [a] propter languorem deſectus eſt [b], aut a barbaris abſciſſus: hic in clero ꝑmaneat. Si quis autem ſe (cuz ſanus eſſet) abſcidit, hunc ⁊ in clero conſtitutū abſtinere conueniet: ⁊ deinceps nullū debere taliū promoueri. Sicut autē hic claret q̄ de his qui hāc rē affectant, audentq̄ʒ [c] ſeipſos abſcindere, hec q̄ diximus ſunt ſtatuta: ſic eos quos aut barbari, aut domini [d] caſtrauerūt, ſi inueniuntur alias digniſſimi: tales ad clerū ſuſcipit eccleſiaſtica regula. Itē ex canone apl'orū.

¶ Licite ordinet̄ eps̄ q̄ ꝑ hominū inſidias eunuchizatur.

EUnuchus [e] ſi per inſidias hominum factus eſt: vel ſi in perſecutione [f] eius ſunt amputata virilia: vel ſi ita natus [g] eſt: et eſt dignus: fiat epiſcopus.

Itē ex cōci. Martini pape.

¶ Non excludunt̄ a clero qui a medicis vel a barbaris vel a dominis ſuis caſtrantur.

SI qs pro egritudine naturalia a medicis ſecta habuerit: ſiľr et qui a barbaris aut qui a dominis ſuis caſtrati fuerint: ⁊ morib⁹ digni inueniuntur: hos canon admittit ad clerum promoueri. Si quis autem ſanus non per diſciplinam [h] religionis et abſtinentie ſed per abſciſſionez a deo plaſmati corporis exiſtimat poſſe a ſe carnales concupiſcentias amputari, et ideo ſe caſtrauerit: non eum admitti decernimus ad aliquod clericatus officium. Qꝫ ſi iam fuerit ante promotus ad clerum, prohibitus a ſuo miniſterio deponatur.

Itē ex concilio hylerdenſi.

¶ Non prohibetur a ſacris ordinibus qui a medicorū inciſione claudus efficitur.

SI qs in infirmitate poſitus clericus medicorū inciſione claudus [i] efficitur: promoueri ad ſacros ordines eum non denegamus.

Itē ſtephanus Roberto marenſi epiſcopo.

¶ Non prohibetur a clero qui digitum ſibi caſu abſcidit.

LAtor preſentium flaui⁹ ſcilꝫ clericus ad ſedem apoſtolicam veniens detulit a te directam nobis epiſtolam, qua indagare ſtuduiſti eum a normānis [k] nuperrime captuz ſiniſtre [l] manus digituz habere abſciſſum: ſciſcitaris ſi ob hoc ad eccleſiaſticuz ordinem valeat promoueri, an non.

Quod etiam nos reperientes verū eſſe, quia ſolertia tua magis ſuper hoc ſolicita a ſede apoſtolica doceri flagitat, normam iuſtitie ſemꝑ ſequi deſiderans ſtudiū tue ſanctitatis merito collaudamus, reuerētiam tuaz ſcire volentes quoniam ſi ita eſt q̄ a normannis digitum ipſe habeat abſciſſum: ad promouendū (ſi al'as dignus fuerit) nil ei nocebit: eo q̄ quid de his qui a medicis vel dominis ſiue paganis non ſponte tale quid patiuntur, ſacri cenſeant canones: dilectionem tuam latere non credimus.

Item Gelaſius papa Palladio epiſcopo.

¶ Lepore ſynceritatis dignitas accepta, ſequenti debilitate non amittitur.

PRecepta canonica quib⁹ eccleſiaſtica regitur diſciplina, ſicut non patiuntur

h ¶ Non per diſciplinā. vt videatur coram hominibus eius continentia. et forte hoc facit propter hypocriſim. ſic. xxxv. diſtinct. eccleſie princeps.

i SI quis. ¶ Claudus, non tamen vt oporteat ipſum ire cum baculo ad altare: vt de conſe. diſtinct. j. nullus epiſcopus. tamen ſecūdum legem veterē claudus non promouebať. xlix. di. c. j. et vlti.

LAtor preſentiū ¶ Caſus. Flauius clericus captus a normannis amiſit digitum ſiniſtre manus: et propter hoc robertus epiſcopus ſu⁹ miſit eum ad papaz cū literis ſuis: ⁊ queſiuit ſi poſſet promoueri. Et reſpondet papa ſe vidiſſe qđ acciderat. Unde commēdās epm̄ de ſua ſolicitudine dicit q̄ ſi a barbaris ſect⁹ fuerit, ⁊ al's dign⁹ eſt poterit promoueri: cum canones in ſimilibus caſibus idem dicant.

k ¶ A normānis. De iſtoꝝ ferocitate habes. j. vij. q. j. ſciſcitaris.

l ¶ Siniſtre. Idē ſi dextre, dū tamē non ſit deformitas magna. extra eo. ca. j. et ex̄ de cleri. egro. preſbyteruz. maxime ſi non amiſit aliquem de illis per quos fit ſignū crucis.

PRecepta. ¶ Ca⁹. Preſbyter ſtepha. inter

Adde q̄ deu... re dn̄r barbari: not. gl. i. pe. inſti. §. d̄ñ. §. barbarice gētes.

Miles eſſe nō pt̄ q̄ careret teſticulis.

Adde hoc qđ le. ⁊ no. j. q. j. c. j. ⁊ ſi. i gl. in ea eccleſia. Archi.

gcitas ſudes amiſit burſam teſticulorum dum preſidio fuge niteretur euadere imminentes gladios barbarorum qui tuſciã pre oĩbus ꝓuincijs deuaſtabant: ⁊ propter hoc Palladius epũs priuauit eum officio ⁊ beneficio. Stephanus vero conqueſtus eſt pape de facto epi. Precepit ergo Gelaſiꝰ palladio epiſcopo vt ſibi reſtituat vniuerſa: qꝛ ſicut canones non patiuntur debilitatos per culpam ſuã in magnis mẽbris ꝓmoueri: ita ꝓmoti per caſum fortuitum debilitati in membris, non debent repelli.

a ❡ Debiles. ſcꝫ volũtate, nõ caſu.

b ❡ Inferiores. Uidebatur ꝙ iſte non poſſet eſſe ſacerdos: qꝛ nec miles eſſe poſſet niſi haberet ad minus vnum teſticulum: ff. de re milita. qui cum vno.

c ❡ Poſtmoduꝫ. Arg. ꝙ lꝫ qs peruenit ad ſtatum a quo nõ põt incipere: tamen tolerat. xix. q. ij. perlatuꝫ. xx. q. j. ad limina. xxxij. q. vij. hi q. et ca. neqꝫ. Arg. contra ex de eta. ⁊ qlita. ca. j. Sol. hic nõ fuit i culpa: ibi ſic. xv. q. j. ca. ſi.

❡ Hoc aũt. ❡ Hec eſt ſcđa pars diſt. i qua dicitur qđ. j. ꝓpoſi. ꝯtinet. Joã. de fan. et ſic continuatur. Dictũ eſt ẽ. in pluribus ca. ꝙ non repellitur a ꝓmotione qui caſu de egritudine, vel pſecutione pdidit membrũ. Nũc ẽo dicit Gratianꝰ ꝙ hoc non intelligitur de quolibet membro. Naꝫ qui oculum qualitercũqꝫ amiſit, ꝓmoueri non debet ad ſacerdotium.

Addė q̃ dicitur de barbaris not. gl. i pe. inſti. §. q̃ũ. v. barbarice gẽtes.

Miles eſſe nõ põt q̃ caret teſticulis.

Adde hoc q̃d ſe. ⁊ no. j. q. j. c. j. ſi. i gl. in ea eccleſia. Archi.

S ❡ Ꝫ euangelica. ❡ Caſus. Quidaꝫ ſacerdos eruit oculũ diacono. Ideo Rufinus epiſcopus priuauit eum officio preſbyterij. Poſt hoc factum poſtulabat diaconus in ſacerdotem promoueri, duabus rationibus. Tum quia inuitus oculum amiſerat. Tum quia in recompenſationem ſue iniurie. quod totum Rufinꝰ epiſcopꝰ pape ſignificauit. Precipit ergo Gelaſius papa vt preſbyterũ detrudat i monaſteriuꝫ: et loco eius alium ordinet: nec diaconum in ſacerdotẽ promoueat: qꝛ ſacri canones nulluꝫ caſum in monoculo excipiunt vt promoueri poſſit: nec ei prodeſt ꝙ oculũ inuitus amiſit: maxime cum ad tantam iracundiã ſacerdotem ꝓuocauerit, vt ille officiũ et iſte promouendi facultatẽ amitteret.

venire ad ſacerdotium debiles[a] corpore: ita ſi quis in eo fuerit cõſtitutus: ac ſi tũc fuerit ſauciatus, amittere nõ poteſt quod tempore ſue ſynceritatis accepit. ❡ Stephanꝰ ſi quidem preſbyter petitorio nobis defleuit oblato, ꝙ haberet in ſubditis olim ſibi ⁊ ante annos plurimos collatam preſbyterij dignitatem: quam re vera immaculati corporis iudicio ſuſcepiſſet: ſed nuper propter prouincie vaſtitatem tuſcie (quam pre oĩbus prouincijs barbarorum feritas diuerſa ſectantium, et ambiguitas inuexit animorũ) dum imminentes gladios euadere fuge preſidio niteretur, acutꝫ ſudibus occurrentia ſibi ſepta tranſiliens, inferiores[b] partes corporis inſeruiſſe ſuggeſſit: que vix adhibita curatione biennio potuiſſent abſtergi: ⁊ ideo frater chariſſime ſu pradicto locum ſuum dignitatemqꝫ reſtitue: quatenus ſacroſancta myſteria (ſicut conſueuit) exerceat. nec enim conuenit ob hoc auferri ante ſuſceptum ordinem, in quo poſtmodum[c] in inualitudinẽ corporis caſu probatur faciente prolapſus.

Hoc autem non de omnibus membris intelligendũ eſt. qui enim oculum caſu amiſerit, licet deſit volũtas: tamen ſacerdotium adipiſci non poteſt.

Unde Gelaſius ſcribit Rufino epiſcopo.

❡ Nõ ſunt preſtanda iura ſacerdotij cui oculus erutꝰ eſt.

Si euangelica admonitio iracũdiam nec vſqꝫ ad verbum furẽtem proſilire ꝑmittit: vt ſi racha fratri ſuo quis dixerit, reus ſit gehenne ignis: quali putamus pena plectendum eſſe, qui nõ ſolum pugno impie percuſſit in leuitici ordinis hominem miniſterio ſeruientem: ſed quaſi non ſufficeret ad cedem manus, ita (inſtigante ſe diabolo) raptus eſt ad iracundiam, vt fuſte non ſolum percuteret, ſed etiam erueret oculum fratris? Et quanuis huiuſmodi exceſſus grauiori eſſet pena plectendus, bene tamen fraternitas tua fecit ab officio eũ preſbyterij remoueri. hoc tamen ſolicitudinis tue ſit, vt locum ei penitentie conſtituas et in aliquo eum monaſterio retrudas, laica tantũ ſibi communione conceſſa. in loco autem illius alium te neceſſe eſt ordinare preſbyterum. Nam illi cui erutus eſt oculus, non poſſunt ſecũdum canones ſacerdotij iura concedi. neqꝫ eñi aliquid ei prodeſt qui oculum inuitus[d] amiſit: cum nec volens quiſqꝫ oculum amiſiſſe credendus eſt: nec ſacratiſſimos canones aliquem caſum in amiſſione oculi ei qui ſacerdotium adipiſcẽdum non impediret, ſuis excepiſſe[e] regulis inuenimus: ſed hoc tantũmodo ad prohibitionem feciſſe videmus, vt qui caret oculo ſacerdotij officium adipiſci non poſſit. Sed nec illi vllatenus quaſi in compenſationẽ iniurie[f] ſacratus ordo concedi poterit, qui ad tantam ſacerdotem ꝓprium potuit iracundiam prouocare[g]: vt ⁊ ille officium in quo erat, amitteret, et iſte prouectus ſui perderet facultatem.

❡ Diſtinctio.lvj.

d ❡ Inuitꝰ. Ar. eſt ad queſtionem ꝙ ſi ſponſa eſt oppreſſa a ſpõſo, non poſſet intrare religionem: quia nõ prodeſt ei ꝙ inuita eſt paſſa. Quid de hoc ſit, in queſtionibus dixi. B. Dic ꝙ ingredi poterit, non obſtante corruptela: qꝛ non debet eſſe melioris cõditionis malus q̃ꝫ bonus. nam nemo ex ſuo delicto ⁊c. vt. ff. de regu. iur. non fraudantur. tamen qui oculum amiſerit, remanet tutor: vt C. de excuſa. tuto. frater tuus.

Ar. ꝫ v. diſti. ad eiꝰ. ſm H.

e ❡ Excepiſſe. argu. ꝙ vbi canon nõ excipit, nec nos excipere debemus. ij questione. v. conſuluiſti.

f ❡ Iniurie. Qꝛ pena vnius nõ debet cõuerti in premiũ alterius. ff. ad ſylle. l. ſi ſequens. ff. quod me. cau. ſicut in exceptione. §. pedius.

Pena vniꝰ nõ dꝫ eſſe premiũ alteriꝰ.

g ❡ Prouocare. Grauius deliquit qui me ad iracundiã ꝓuocat q̃ꝫ ego

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

c.ad.l.iul.de vi priua.qm̄.et.xxiij.q.v.cum homo.

P Reſbyterorū. ¶ Hec diſt.diuiditur in tres partes. In prima probat ꝙ nullus illegitime natus promouet̄ niſi in cenobijs vel canonia regulari: et hoc probat per ca.vrbani. quod ſolum ca.continet ius commune. Secunda ibi: Sed hoc. Tertia ibi: Contra. Joan. de fan.

ter vel mater artem ludicram fecit, tamen poteſt illam ducere cuius auus vel auia artem ludicram fecit: vt.ff. de ritu nup.l.lege iulia.§.j.

d ¶ Cenobijs. Sed hoc ad facilitatem diſpenſationis referas vt quidam dicunt. Idem eſt vbicūqꝫ conuerſentur religioſi: quia locus non ſanctificat hoiem: vt.xl.diſtin.non loca. nam conuerſati in monaſterijs ſepe deteriores ſunt alijs vt.xlvij.diſt.quantumlibet.

a ¶ Preſbyterorum. De legitimis filijs nō eſt dubiū quin licite promoueantur.j.e.§.cuꝫ ergo.ſed illegitimi nō: ſi tamen ſint in monaſterijs vel canonijs regularibꝰ licite promouent̄: vt.j.ea.ca.j.et extra.e.ca.j.et.c.ad abolendam. quia igreſſus monaſterij tollit irregularitatem: † vt.xvj.q.j.legi.xix.q.vlti.ca.vlti.ꝛ in aut̄.de monacpis.in princi.coll̄.j. Licet quidam cōtrarium dicant: ꝛ dicūt ꝙ religio circa eos non plus operatur, niſi ꝙ facilius cum eis diſpēſatur.argu.pro eis.lv.diſt.cap.priſcis.ꝛ.l.diſtin.cap.ſi ille. Et dico epiſcopū poſſe diſpenſare circa tales: vt ex̄ eo.veniens.et capitu.ex trāſmiſſa.‡ ſed ſolus papa diſpenſat cum eis in epiſcopatu: vt extra de elec.innotuit. Dicunt tamen quidam ꝙ circa paternas eccleſias immediate habendas ſolꝰ papa poſſit diſpenſare.arg.extra eo.ex tua.‡ quod non credo, per illā decre.veniens. Joan. Sed certe ſolus papa diſpēſat in hoc caſu: vt extra eo.capi.dilectus filius.ꝛ extra eo.cap.vlti.vbi de hoc tractatur.B.

P Reſbyterorū[a] etiā filij ad ſacra officia nō ſunt admittēdi. Unde Urbanꝰ papa.ij.ait.

¶ Filij preſbyterorū a ſacris prohibentur officijs.

P Reſbyterorum[b] filios[c] a ſacris miniſterijs remouemus: niſi aut in cenobijs[d] aut in canonijs religioſe pbati fuerint conuerſati.

S ed hoc intelligendum eſt[e] de illis qui paterne incōtinentie imitatores fuerint. verum ſi morū honeſtas eos cōmendabiles fecerit: exemplis ꝛ authoritatibus non ſolum ſacerdotes, ſed etiam ſummi ſacerdotes fieri poſſunt.

U nde Damaſus papa ſcribit Hieronymo preſbytero.

¶ Palea.

O Sius papa fuit filius Stephani ſubdiaconi. Bonifaciꝰ papa fuit filiꝰ Jucundi preſbyteri. Felix papa filius Felicis preſbyteri de titulo faſciole. Agapitus papa filius Gordiani preſbyteri. Theodorus papa filiꝰ Theodori epī de ciuitate Hieroſolyma. Sylueriꝰ papa filius Syluerij epiſcopi Rome. Deuſdedit papa filius Jucundi preſbyteri. Felix etiā tertiꝰ natione Romanus ex patre Felice pbr̄o fuit. Item Gelaſius natione Apher ex patre epō Ualerio natus eſt. Item Agapitus natione Romanus ex patre Gordiano pbr̄o originem duxit. Complures etiam alij inueniuntur qui de ſacerdotibus nati, apoſtolice ſedi p̄fuerunt. Hinc Auguſtinus ait.

¶ Uitia parentum filijs non imputentur.

U Ndecūqꝫ homines naſcant̄: ſi parētum vitia non ſectantur, honeſti et ſalui erūt. Semen em̄ hois ex qualicūqꝫ hoie, dei creatura eſt: et eo male vtētibꝰ, male erit: non ipſum aliqn̄ malū erit. Sicut autē boni filij adulteroꝝ nulla[f] eſt defēſio adulterij: ſic mali[g] filij coniugatorum nullum eſt crimen nuptiarum.

I tē Joannes chryſoſtomus

¶ Sed hoc. ¶ Hec eſt ſecunda pars huius diſti.in qua probare vult ꝙ ſi boni fuerint, non nocent illis natales parentū.et hoc vult probare per viij. authoritates. Jo.de fan.

¶ Caſus. Dicit hꝫ Gratianus ꝙ ſupradicta intelligūtur de filijs ſacerdotum qui paternam incōtinētiam imitant̄.ſed ſi ſunt bone vite, nō ſolū ſacerdotes, ſꝫ etiā pape fieri poſſūt. Qđ probat̄ exemplo Bonifacij, Felicis, ꝛ Agapiti: et multoꝝ aliorū qui fuerunt filij ſacerdotum: et tamē ad ſummum ſacerdotiū ſunt prouecti.

e ¶ Sed hoc intelligendum eſt. Iſtud ſpectat ad principiū capituli.

P Reſbyteroꝝ. ¶ Caſus. Queſitum fuit an filij preſbyteroꝝ ſint promouendi. Et rn̄. ꝙ nō: niſi in monaſterio vel regulari canonia fuerint conuerſati.

b ¶ Preſbyterorum. Idem de diaconis ꝛ ſubdiaconis quia non eſt alia cauſa prohibitionis niſi quia timentur in eis exempla paterni criminis: vt.vj.q.j.ſi quis cum.et etiam propter odium paternum: vt.xv.q.vlti.cum multe.et.xxiij.diſt.quando.

c ¶ Filios. Sed nunquid hoc ad nepotes extenditur? et videtur ꝙ ſic: quia nomine filiorum nepotes continentur.ff.de verbo.ſignifi.liberorum.et argu.ff.ad maced. filium. Sed non eſt ita: quia odia ſunt reſtringenda: vt de peniten.diſtinc.j.pene.ff.de liberis et poſthu.cū quidam.tollitur enim vitium per ſucceſſionem: vt.j.ea.dominus, et licet ſenator non poſſit ducere illam cuius pa-

O Sius.al's Oroſius. Oīa iſta exempla intellige de his qui in laicali ſtatu vel minoribus ordinibus orationibꝰ parentū ſuſcepti ſunt: qn̄ ſuis parentibus licebat vti vxoribus ſuis, j.ea.cum ergo. Archi.

U Ndecūqꝫ. ¶ Caſus. Ab hoc loco vſqꝫ ad.§.cōtra. probat Gra.peccata parentū filijs non imputari. Due queſtiones facte fuerūt Augu. Prima fuit an peccata parentū filijs imputent̄. Et reſpondet ꝙ non, ſi paterna vitia nō ſequantur. Secūda fuit, an mali filij coniugatoꝝ nuptias vituperent. Et reſpondet ꝙ non: ſicut nec boni filij adulteroꝝ eos ab adulterio excuſant.

f ¶ Nulla eſt. Similis locutio. Ueſtes quas geritis ſordida lana fuit.

g ¶ Sic mali. Nota ꝙ bonum precedens non excuſat malum ſequens: nec bonum ſequens purgat malū precedens: vt.xxiij.q.v.relegentes.et.xxiij.q.v.forte.ꝛ capi. neqꝫ. Sed verum eſt ꝙ non nocet delictum patris filio quantum ad vitam eternam: nocet tamen quo ad ordinem: item quo ad ſucceſſionē: vt.vj.qō.j.ſi quis eū.item quo ad alias penas: vt.j.qō.iiij.§.item peccato. Minus at̄ ſūt tamen loquitur lex de illis qui ſpurij ſunt, ꝙ non obeſt

Filij pbr̄oꝝ duplices ſūt.

† Ar.ꝫ ex̄ q̄ cle ri.vl' vouē.c.ij.ꝛđ apo.c.ij.vbi đ hoc.ꝛ ibi videas.

‡ Inno. intelligit iſtā decre.đ diſpēſatiōe pape. aliq̄ ꝫ.e.tit. ꝯq̄rēte. Archi.

‡ dicas ſꝫ ray.ꝛ hoſti. ꝙ ī talibꝰ eccleſijs pōt epꝰs diſpēſare cū filio illegitimo vt pbat̄ ī hac decret̄.ex tua.cuꝫ ibi rn̄deatur ad ꝯſultationē Archi.

Filiorū appellatione nepotes cōtinet̄.